

Cercant l'home-gat

1

“...Dos talls el·líptics de negror inescrutable, encerclats d'un blau vidriós... expansiu, hipnòtic. Unes parpelles estoiques, gairebé marcial, que fan la impressió de no requerir mai repòs. Una mirada indesxifrable, projectada des d'un abisme de pensaments fora de tot abast humà.

La meua porta d'accés particular als misteris fonamentals de la Vida...

L'enigma irresoluble de l'Univers, tal vegada... comprimit dins la mida d'un botó.”

Així era la descripció que en Cristian, tot inflammat d'orgull i d'un respecte que fregava la reverència, sovint en feia, de l'esguard intens de la seva mascota...

Un esguard insistent...

Mut...

La Davínia, però, mai no se'n podia estar, de rebatre'l o contradir-lo, arquejant molt les celles en una ganyota escèptica cada vegada que el sentia parlar d'aquella manera. Per descomptat que també la coneixia bé, aquella mirada, però ella, a diferència del seu xicot, no aconseguia veure-hi res d'especial. Ni tampoc era que s'hi esforçés, la veritat. De fet, no hi simpatitzava gaire, amb la criatura esquerpa i fugissera al centre de la qüestió. Més que cap altra cosa, aquella bestiola que sempre anava a la seva la incomodava, la posava nerviosa, i sempre havia procurat mantenir-se'n distanciada. Una distància que, a còpia de temps i manca de sintonia, s'havia anat eixamplant fins a obrir un abisme insalvable d'incomprensió mútua...

És en aquest context, doncs, que la Davínia va emportar-se un bon ensurt, quan de cop i volta un matí va despertar, i va trobar-se aquell parell d'ulls escrutant-la, des del més profund de la silueta menuda i quasi demoníaca en què s'encaixaven, tot refulgents amb una brillantor especial: el gat, plantat tot just davant dels seus nassos; perfilat en un retall quiet d'ombra contra la claror tènue de l'albada, que començava a escolar-se mansament entre una dotzena d'esclotxes obertes a les persianes. Orelles punxegudes i figura rodanxona; la cua sospesa a l'aire, retorçant-se parsimoniosa en un dibuix d'esses vagues; observant-la amb una fixació silenciosa, des del que ella només encertava a imaginar-se com una mescla impossible de curiositat i indiferència infinites. Allí s'estava clavat com un estaquirot, esperant que complís, probablement, amb les seves obligacions d'humana i li emplenés el bol de pinso; sense res urgent a fer en tot el dia excepte pentinar-se el llom a cops de llengua; carregat amb tota la paciència del món...

O potser no.

No; tot plegat era ben estrany...

Aquell comportament seu, aquella atenció inusual que de sobte li dedicava, no podia venir motivada tan sols per una nimietat; per força havia d'amagar-s'hi alguna cosa més, al darrere, que hagués impulsat la bèstia a apropar-se a ella. I és que aquell sac de greix en miniatura mai abans s'havia dignat a reconèixer l'existència de la seva mestressa, més enllà del mateix reconeixement que li podia atorgar als mobles que hi havia distribuïts per la casa: una simple peça del seu entorn habitual. Mai abans s'havia molestat a contemplar-la amb la intensitat que ara, tot d'una, la Davínia podia notar traspasant-la, fins i tot despullant-la i fent-la transparent, i que la començava a violentar. Perquè aquells orbes felins i inquietants la ullaven de la mateixa manera, qualsevol diria, que si estiguessin provant de traçar un itinerari cap al seu interior. Gairebé com si li volguessin parlar...

Bajanades, es va convèncer la Davínia. Al cap i a la fi no era res més que un gat.

—Au, surt d'aquí, animalot! —va foragitar-lo, escombrant el seu cos de peluix amb un moviment brusc de la mà.

El mix va abandonar el llit a l'instant, d'un bot, i va fugir esperitat trotant passadís enllà, en direcció cap a l'estudi: el seu cau, on l'amo l'havia instal·lat el mateix dia que es van mudar, amb el cistell de dormir i les joguines. La Davínia es va deixar caure de nou entre els coixins, buidant-se els pulmons del cúmul de pesantors que l'angoixaven, en un sospir ben llarg. Havia passat una nit per oblidar; aquella mala peça li havia estat donant la tabarra. Primer miolant, més o menys suau... suportable; més tard esgargamellant-se en un cant llastimós que havia durat hores senceres, sense cap raó aparent. Havia somiat amb ell inclús... que es posava a fer equilibris dalt d'unes branques i queia arbre avall... que s'enfonsava en una mena de bassa i la passava negra per mantenir el cap fora de l'aigua, lluitant a vida o mort en un frenesí de miols desesperats i potes agitant-se...

L'arbre... la bassa; l'arbre... la bassa...

Tota la nit en blanc.

Encara que, en veritat, tampoc no l'hi venia d'aquí, a la Davínia. Aquella no era pas la primera nit que no descansava...

No dormia bé des que el Cristian havia marxat: tot un any sencer lluny de casa⁴, perdut entre muntanyes boiroses i boscos de coníferes, estudiant la llengua i la tradició oral d'una tribu que llanguia al límit de l'extinció, en una remota vall de Papua Nova Guinea. L'*home-gat*, com l'hi deia ella... igual d'esquerp, igual de críptic, igual d'independent... sempre a la seva, perseguint ocells que a les persones corrents se'ls escapaven de les mans... embarcat en una aventura estrambòtica a l'altra banda del planeta. Tot just feia una setmana que s'havien acomiadat a l'aeroport, en una mena d'adéu progressiu allargassat en diverses etapes que encara no s'havien completat: primer, un vol cap a Los Angeles, on el Cristian s'havia de reunir amb uns col·legues antropòlegs i lingüistes de la Universitat de Berkeley;

després un altre cap a Brisbane, Austràlia. I d'allí un últim avió fins a Port Moresby, la capital del remot país oceànic.

Tot un any fora. Un any de correus electrònics i trucades plenes d'entrebanes. I en el transcurs d'aquell temps de separació, com a única ajuda i consol per tal de fer-se passar l'enyorança que ja podia sentir rossegant-li les entranyes, la Davínia tan sols comptava amb els llibres de l'home que estimava... la seva roba... les fotos de tots dos. I bé... aquell coi d'animal que el Cristian li havia deixat a càrrec, pel qual ell sempre havia sentit una devoció fora de tota mesura, des del dia u en què va recollir-lo del carrer i el va adoptar: la prolongació de la seva ànima, com acostumava a referir-s'hi, en l'expressió d'un sentiment tan poderós que qualsevol que el sentís pensaria que es tractava d'un amic de la infància o d'un fill de la seva pròpia sang. De vegades, fins i tot, la Davínia no podia evitar preguntar-se si el Cristian se l'estimava més, al gat, que no pas a ella mateixa...

Aquella possibilitat, aquell dubte ínfim però persistent, certament la posava mosca. Més encara tenint en compte que, allí on en Cristian veia una criatura extraordinària, la Davínia només hi veia una bola de pèl amb mala idea, que no feia més que enredar i provocar destrosses. Precisament com l'última malifeta que s'acabava d'empescar aquell mateix matí, d'amagatotis: d'alguna manera s'havia enfilat per les parets de l'estudi i havia tirat a terra els mapes que en Cristian hi tenia exposats, com si fossin peces de col·leccionista. La Davínia se n'havia trobat un parell escampats damunt del parquet, tot rebregats i estripats, esgarrapats a consciència; fets malbé en una zona que a la pràctica no contenia res, per fortuna: el Pacífic Sud i la seva gran expansió erma de blau. Tot just anava a fer-li quatre crits, a aquell dimoni ratllat d'urpes impertinents; a enviar-lo sota el llit castigat sense treure el nas pel que restava de dia, quan el truc estrident del mòbil la va interrompre, posposant l'esbrancada per més tard.

Havent despenjat, durant uns minuts la Davínia va escoltar-se la persona que li va parlar a l'altre costat de la línia. Sense dir res; amb expressió concentrada, seriosa. Fins que, de cop, va empal·lidir, perdent la rojor de les galtes en un descens de color fulminant...

La respiració, aleshores, se li va aturar del tot. I el telèfon li va lliscar de la mà, anant a petar contra el terra.

2

La Davínia va tancar la porta de casa al seu darrere, d'un cop sec, i es va desplomar damunt del sofà, exhausta, devastada; el rostre enfonsat entre els palmells de les mans, en un plor silenciós; el cabell lax, caient-li a banda i banda en una cascada pesarosa que evocava el brancam d'un salze a la vora d'un estany. Assegut al llindar de la cuina, a una distància prudent, el gat se la mirava atentament; immòbil, quiet com una estàtua; obstinat en alguna mena de desafiament capriciós que, si de cas, només ell i solament ell podia comprendre en el marc del seu retorçat enteniment felí.

El coi de mapes, altra vegada, fets un bunyol ben a prop seu...

Esperant. Sempre esperant...

La Davínia va maleir l'animal en un murmurí ràpid, però va deixar-lo estar; no tenia esma ni per alçar-li la veu. S'havia passat tot el matí a la Delegació del Govern a Barcelona, juntament amb els pares d'en Cristian, on els havien informat del poc que se sabia. A les 11:26 del matí, hora local de la costa est australiana, s'havia perdut tot contacte amb el bimotor, i no se n'havia sabut res més des d'aleshores. Se sospitava que havia caigut al mar, enmig d'una tempesta elèctrica, però fins al moment no s'havien trobat restes de l'aparell. Tan aviat com les condicions meteorològiques milloressin, els havien promès, vaixells de la Marina i efectius de la Força Aèria Australiana es desplegarien per la zona, en un intent de trobar supervivents.

O el que era el mateix... algú que a aquelles alçades encara no fos un cadàver rossegat pels taurons.

Una possibilitat entre un milió...

Un miracle...

Una fita inassolible, fins i tot per a l'*home-gat* i les set vides que se li pressuposaven.

L'*home-gat*... en Cristian, el seu Cristian... perdut per sempre sota les onades del mar, engolit per la immensitat inabastable del Pacífic. La Davínia no podia creure's que li estigués succeint allò... s'hi volia negar. Malgrat tot, no va trigar gaire a comprendre que no n'era capaç; que en el fons sempre havia sigut i seria una persona massa responsable, massa racional com per defugir la realitat; que enlloc d'allò no li quedava més remei que enfrontar-se al pitjor i empassar. Empassar-s'ho de cop. Sense postergar-ho més, doncs, com si es tractés d'una pel·lícula, es va obligar a visualitzar dins del seu cap la seqüència del que vindria a continuació —la trucada de confirmació, l'exasperació que li engarrotaria tots els músculs, el condol inútil de la gent, els records, la ràbia, la soledat...—, i, assumint-ho tot de cop, va esclatar en un udol de dolor visceral, al temps que les forces l'abandonaven entregant el seu cos al naufragi lent, mil·limètric, que l'abatia cap a un costat...

Insostenible, a la deriva...

Enfonsant-la cada vegada més i més entre els coixins del sofà...

Fent-la bramar folla de desesperació, fins que l'aire se li va esgotar; el so de la seva ànima esquinçada deformat en un sanglot ronc que s'extingia molt a poc a poc, ofegat en un mar convuls de llàgrimes.

En aquell moment totes les formes, tots els objectes, van quedar esborronats. I la Davínia va perdre de vista el món.

El gat.

La seva silueta inamovible, al centre de tot.

Però per què el refotut gat...?

Semblava que ja només existís ell...

O l'havia somiat?

Sí; havia somiat amb ell, encara una altra vegada més: que havia aconseguit sortir de la bassa, i tot moll engegava a caminar pels carrers de la ciutat, sense saber molt bé on anar... que vagarejava durant dies, i els gossos el perseguïen... que malvivía alimentant-se de la brossa i dormint sota els cotxes, barallant-se amb altres gats. Fins que al final, després de molt voltar sense un rumb clar, ensopegava amb la porta de casa. De cop i volta, però, el gat ja no era el gat, sinó el Cristian, que esgarrapava la porta i miolava. I la porta ja no era la porta, sinó un gran planisferi mundial amb el pom situat enmig del mar. I el Cristian —que ara, en el somni, tornava a dormir a casa abraçat a la Davínia, com si res no li hagués ocorregut— ja no era el Cristian, sinó el gat. I els llençols que els cobrien a tots dos ja no eren de flors, sinó que apareixien brodats amb el dibuix de les costes d'Oceania. I el llit ja no era llit, sinó un gran calaix de sorra per a gats, que el Cristian furgava febril en un racó de grava i pedretes blaves ondulants...

Una bogeria sense cap ni peus, vaja.

Quan va tornar en si, feta bocins al sofà, la Davínia no va saber dir si s'havia desmaiada o simplement s'havia quedat adormida de pur esgotament. Del que sí va tenir una seguretat absoluta, però, és que havia transcorregut una bona estona des de la seva pèrdua de consciència, perquè fora ja era totalment fosc. Els llums del carrer, dels edificis del davant, s'escolaven entre les cortines descorregudes del finestral i es reflectien en els ulls del gat, que seguia mirant-se-la insistent, immòbil com una peça de taxidèrmia; en la mateixa postura exacta que l'havia deixat abans; molt més a prop d'ella, però, just als peus del sofà...

Custodiant els mapes cosits a esgarrapades, encara; exhibint-los com un trofeu de guerra valuós...

En actitud burleta, qualsevol diria, com si s'hagués entestat a fer-li la punyeta, a la pobra noia.

Doncs la Davínia no estava per punyetes. Ofuscada per tota la ràbia i la frustració que la consumien, va dir-se que ja en tenia prou, d'aquell color, i va alçar el palmell de la mà a punt per descarregar una bufetada sobre aquella criatura poca-solta. La resposta del mix, però, la va desconcertar: se li va apropar roncant, molt suau, i, en un moviment sobtat, va doblegar la columna en un arc —una ve baixa invertida en un angle perfecte—, per refregar-se-li contra la cama tot miolant amb dolçor. Aquella mostra d'afecte inesperat va fer que la Davínia abaixés el braç immediatament, confosa i avergonyida del rampell que l'havia posseïda, i, enlloc de tustar-lo, va agafar l'animaló i el va aixecar, amb cura gairebé maternal. Aleshores, tenint-lo subjecte per dessota les aixelles, sense saber molt bé què la impulsava, va sentir una crida nítida, inconfusible: la necessitat d'explorar-li l'esguard. I se'l va mirar; cara a cara, de fit a fit. Però no pas com es mira una criatura inferior, sinó d'igual a igual, com ho farien dues peces afins en el joc de la Creació que tot just s'acabessin de trobar. En aquell instant, meravellada per una revelació sobtada, per primer cop va ensopegar amb la profunditat dels seus ulls: els dos talls el·líptics de negror inescrutable; el blau expansiu i hipnòtic que els envoltava com un oceà en calma; la teranyina dels misteris que es teixia i s'entreteixia fins a l'infinit en un entramat de petits capil·lars color blau fosc...

I s'hi va quedar enganxada.

Enganxada en percebre-hi, en aquelles dues esferes insondables, la mateixa xarxa on es trenaven les molècules i les galàxies...

Enganxada en descobrir-hi, en una impressió fugaç i inexplicable, una connexió secreta; una drecera que la feia travessar mig món a cavall d'un vol mental, conduint-la directament a un altre indret, a un altre paratge a molts quilòmetres de distància...

Enganxada en sentir el batec de l'animal alentir-se i compassar-se amb el seu; de cop i volta més proper, més humà...

Absolutament recognoscible.

Del tot familiar.

Amb molta lentitud, llavors, trobant-se encara sospès enlaire, el gat va apropar el caparró al rostre de la seva mestressa, i, fent-li pessigolles primer amb els bigotis, li va fregar el musell humit contra la punta del nas. Un petó tendre, suau, llargament enyorat. Un moment de comunió perfecta en què, a la Davínia, un pensament no... una sensació tampoc... una certesa del tot desassenyada li va creuar el cap.

—Cri... Cristian? —va atrevir-se a balbucejar, fent cas omís de tot el que la raó li desaconsellava—. Cristian?

El gat va respondre miolant entusiasmada, i tot seguit va propinar-li un cop de cap afectuós, a la Davínia, refregant-li la galta peluda contra el torrent de llàgrimes que ja li vessava rostre avall.

La Davínia va estrènyer el gat ben fort entre els seus braços.

—Cristian... on ets?

Aquell mateix vespre la Davínia, amb la sang encara bullent, tan accelerada que amb prou feines se la podia entendre quan parlava, va trucar a tothom. A la família, als amics, a les autoritats. Encara que no va saber com explicar a ningú per què tenia la certesa absoluta que en Cristian continuava amb vida. No tenia cap sentit que els parlés dels somnis estranys que l'havien assetjada al llarg de la darrera nit; d'aquell dia; d'aquella tarda horrorosa. No tenia cap sentit que els parlés del gat... o de la seva insistència per cridar-li l'atenció; de la dèria sobtada per destrossar-li els mapes; per esgarrapar un arxipèlag en concret —per fi, després d'arreglar-los del terra i examinar-los amb deteniment, se n'havia adonat— situat a l'est de les Illes Salomó...

Mai haurien entès.

Els buròcrates només entenien de dades objectivables, de probabilitats, de fets i resultats. I els equips de salvament seguien les seves ordres al peu de la lletra. Res d'atabalar-los amb misteris

fonamentals de la Vida ni enigmes irresolubles de l'Univers... aquests ni se'ls ensumaven. De la mateixa manera que mai no podrien comprendre per què, en previsió d'un més que probable desenllaç fatal, la Davínia no només havia recuperat el somriure, sinó que a més ara el lluïa eixamplat d'orella a orella, més radiant que mai.

3

Blau.

Fluctuació refulgent de blau turquesa sota el vaivé parsimoniós de la canoa; quietud eterna de blau serè sobre els caps, interrompuda tan sols per quatre fils vagues de blanc esprimatxat.

Blau al nord i al sud, a l'est i a l'oest; el blau més pur tot al voltant...

I un tros de terra minúscul dividit a la llunyania. Cor latent d'un color verd intens, immaculat, virginal, lleugerament pentinat cap a un cantó pel vent; aurèola daurada; mur de corall i punxes de roca submergides barrant-li el pas a les onades. Un punt d'esperança miraculós enmig de milles i milles d'una buidor corprenedora.

Els crits de les aus pescadores. L'espetec sord del motor; mig ofegat, monòton.

Un home morè de pell ruda endurida pel sol, comandant el timó.

I la Davínia asseguda a la proa del bot, amb la vista sempre al front; la mà fent-li de visera. El gat al seu costat, incorporat amb les potetes recolzades a la vorada de l'embarcació; entomant impassible els esquitxos de l'aigua; ensumant encuriósit l'aire salat.

Tres mesos després de l'accident, en Cristian encara no havia tornat a casa. Ni cap altre dels desapareguts. Tampoc no s'havia recuperat cap cos. Res... excepte algunes peces soltes de l'avió flotant a la deriva. De fet, poca cosa havia canviat, tret que la recerca s'havia donat per conclosa; acabada del tot davant la impossibilitat d'obtenir cap resultat que oferís alguna esperança. Això, sempre segons el que havien dictaminat les instàncies oficials, és clar...

Però no d'acord amb l'opinió de tothom.

O no, almenys, amb les certeses personals que movien la Davínia...

El mateix dia que, des del Ministeri d'Afers Exteriors, li va arribar notícia del final de la recerca, va deixar córrer tot el que tenia entre mans i es va afanyar a reservar un vol cap a Brisbane, Austràlia, programat per al dia següent. Allí, va enllaçar amb una avioneta d'hèlix que s'enlairava vers l'arxipèlag de les Vanuatu, on, tot just aterrada, va contractar els serveis d'un pescador de marisc que assegurava conèixer aquelles aigües distants pam a pam, millor que l'onatge d'arrugues impertèrrites que li solcava la pell. Aquell home senzill i voluntariós, que mai va posar en qüestió les motivacions de fons que impulsaven la noia, va acceptar ajudar-la a pentinar el Mar de Corall entre les Vanuatu i les Illes Salomó; d'escull en escull, d'atol en atol, a la recerca del condemnat tros de terra on hagués anat a parar en Cristian.

Havia deixat la feina a mitges, el pis... la tesi que portava mesos escrivint. S'havia gastat gairebé tots els estalvis. Havia hagut de suportar que persones molt properes li diguessin que s'havia tornat boja. Però res d'allò no li importava. Tot contemplant la quilla de la canoa partir el mar en dos, amb el vent càlid del tròpic bressant-li el cabell i el gat arraulit a la falda, roncant de plaer, va tenir la certesa absoluta que reunir-se amb el seu estimat era només una qüestió de temps: una retrobada emotiva sobre alguna platja sorrenca, perduda més enllà dels confins del món.

Molt endins seu, la Davínia sabia que era així...

I és que ho havia vist descrit en el dibuix de les galàxies... codificat dins les estructures sempre canviants de la matèria... reverberant eternament entre les esclatxes obertes en el temps i l'espai... No en tenia cap mena de dubte: ho havia percebut repetint-se fins a la sacietat en cada filament de la teranyina meravellosa que unia *Tot-el-que-era* en un sol teixit indivisible i continuat, sense principi ni final.

Ho havia vist a través del mirall... el mirall elusiu però ubic que reflectia els obratges ocults del Cosmos.

Ho havia vist inscrit, en definitiva, a les pupil·les de la mascota del seu home: dues finestretes minúscules obertes a una enormitat omnipresent que no es podia mesurar.

El gat...

Satisfet, panxa enlaire. Després de tot, per fi podia tornar a reposar en calma; inhalant, exhalant; el cor bategant-li al ritme pausat d'un cor bessó que ara podia sentir palpitant més fort que mai, en algun indret incert però no gaire llunyà...

Segur, feliç, confiat...

Arreberat en la consciència instintiva i atàvica, inexplicable sota el paraigües de cap paradigma de coneixement ortodox, que molt aviat tornaria a ser home... i que l'home tornaria a ser gat.